

bellatores illum sequuti vivo impetu in urbem irumpunt, & capiunt: Bullionius Godefridus unanimi consensu Rex salutatur, quem titulum modeste recusat, nec coronari se patitur in ea ut dicebat urbe, in qua Rex regum spinea coronam crudelemque & ignominiosam mortem suberat.

26. Sæculum istud multis Cœnobiorum institutis initium dedit. Camaldulensium, per Romualdum Abbatem, Vallis umbrosa, per Joannem Gualbertum, Cisterciensium, per Robertum Abbatem. Insuper Cœnobia Sancti Antonii, qui exorti sunt anno 1095. Pontifice Urbano secundo approbante, quos postmodum Bonifacius VIII. diplomate suo in regulares Canonicos erexit. Prodit simul Ordo Carthusianorum per Brunonem, cujus initia Ordinis conscripserunt graves ejusdem aetatis scriptores Petrus Cluniacensis, rerum mirabilium studiosus conqueritor, lib. 2. miraculorum, c. 28. Guibertus Abbas Nongentius, & Siebertus, apud quos tamen nulla mentio Canonici Parisiensis, qui post obitum, dum ejus exequia peragerentur, damnationis suæ judicium nunciaverit.

27. Scitu necessarium, quisnam tribus his continuis sæculis decimo, undecimo, & duodecimo fuerit status Ecclesiæ & Imperii vicissim contentendum: & quidem prorsus infausus atque funestus. In primis Ecclesiæ Dei, sponfa Regis regum non a successoribus Petri, cui clavæ regni caelestis Christus Filius Dei contulerat, sed factionibus, ambitione, & armis Imperatorum oppressa regebatur, illorumque injustus & tyrannicus cupiditatis obsequi cogebatur; intrusus ad sacras dignitates fragitiosus & sacrilegis hominibus, qui numerata pecunia, aliisque infamis conditionibus illas a Principibus mundi hujus & tenebrarum harum, eorumque iniquis sacrilega licitatione alii præ aliis majus offerendum pretium comerant, adeo ut Pontificia sedes, Abbatia, & Ecclesiarum præbende passim ab sceleratis & excommunicatis Clericis occuparentur. Aliâ quoque non minus exitiosa pestis Ecclesiâ fecidissime infestabat: publicis nimirum Sacerdotum & scortorum sub eminenti matrimonii nomine convictus: publicis intra patochiales Ecclesiâs denunciationibus præmissis; & notariariorum tabulis, affinium quoque & amicorum convocationibus & congratulationibus, mutisque in facie Ecclesiæ sponsonibus & traditionibus adhibitis. Horret animus ista commemorare. His Ecclesiæ claudibus accedebant Papæ schismatici, ab Imperatoribus promoti adversus legitime electos Pontifices, contra quos idem Germaniæ Principes, sumptis sacrilegis armis, & contra fideles populos ferro & flammis omnique hostilitate decertabant. Ex his Otho primus Leonem adversus Joannem XII. obtulit: quemadmodum Henricus III. Joannem Mincium adversus Nicolaum II. canonicè electum: & Henricus IV. adversus Alexandrum II. idemque Guibertum Ravennatem adversus Gregorium VII. Prætereaque Mauricium Bardinum adversus Gelasium II. Fridericum Anobarbum Octavianum & Guidonem Cremensem adversus Alexandrum III. Ludovicus Bavarus Petrum Corbatiensem adversus Joannem XXII. Tribus his pestibus sancta Dei Ecclesiâ confictabatur, quas merito dixeris tres ex Erebo simul erumpentes furias: I. Henriciana hæresis, que summam Ecclesiæ potestatem electis legitime Romanis Pontificibus adeptam in Henricos, alioque Imperatores, atque in obrutos, ab eis Antipapas transfundebat. II. Nicolaitarum turpitudine in propudiosis Sacerdotum conjugijs. III. Simoniacâ sacrarum dignitatum nundinatione & beneficiorum Ecclesiasticorum.

28. Doctis ac piis scriptis hoc sæculum illustraverunt. Fulbertus Carnotensis, & Burchardus Wormatiensis, dignissimi ambo Episcopi. Abbates quoque Odilo Cluniacensis, Berno Augiensis, Rodulfus Glaber, Hermannus Contractus, monachi. Leo Pontifex nonus, Humbertus Cardinalis Sylva Candida Episcopus Osiensis, qui cum in palæstra monastica ætatem ante Pontificatum transegeret, plurimumque se exercuisset, strenuum se

athletam exhibuit, sermone docens, & sermonem vitæ confirmans. Tandemque multis pro Ecclesiâ Dei laboribus perfunctus, omnibus sponte abdicatis Ecclesiasticis dignitatibus, sese iterum pristina solitudine & contemplationis desiderio monasterio circumsepsit. Lanfrancus Episcopus Briviensis, Guitmundus Aversanus Episcopus. Hi tres adversus hæresim Berengarii pios & eruditione referros scripsere libros. Anselmus Cantuaris Archiepiscopus, alterque Anselmus Laudunensis auctor interlinearis Glossæ, & commentariorum in Cantica & in Apocalypsim: quamvis ob nominis similitudinem attribuantur etiam Cantuariensi, sed Edinetus referens catalogum librorum Cantuariensium nullius horum meminit. Item Bertoldus Constantiensis, Micrologus, Lambertus Scaufurgensis, Bruno Cartusianus, Ivo Carnotensis. Ex Grecis Zonaras, qui suam in Alexio Comneno historiam terminavit, Georgius Cedrenus, Joannes Cypriotes historici. Præcipuam vero inter sæculi scriptores Græcos meruit laudem Theophylactus Bulgarorum Archiepiscopus.

29. Undecimo desinente sæculo, aut insante duodecimo Gallus quidam nomine Gerardus, ex provincia Provinciæ oriundus, initium dedit florantissimo celeberrimoque Ordini S. Joannis Baptiste Hospitaliariorum inde nuncupato, quia Christianos advenas, Jerosolimam religionis causâ adventantes, hospicio, cui habebat sacellum Præcursori Christi sacrum, in urbe Jerosolimorum excipiebant, & infirmos omni ope fovebant. Floruit vir iste sub primis Jerosolymitanis regibus Godefrido Bullione, ejusque fratre regnique successore Balduino primo. Extat diploma Paschalis secundi Romani Pontificis anni Christi 1113. ad Gerardum ipsum conscriptum, quo gratiæ & privilegia hospitali Jerosolymitano conceduntur, & quo Gerardus ipse in ipsa inscriptione declaratur Institutor, & præpositus Jerosolymitani Xenodochii. In ipso vero textu hæc verba continentur: Postulavit scilicet dilectio tua Xenodochium, quod in civitate Jerusalem juxta B. Joannis Baptiste Ecclesiâ instituisse, Apostolica Sedis auctoritate muniri, &c. Ipsum vero Gerardum ad Deum ex hac vita migrasse referunt Ordinis Jerosolymitani monumenta ann. Chr. 1118. Quo eodem pariter anno obiit Paschalis idem Pontifex & Balduinus Rex Jerosolymitanus, ejus nominis primus. Post quem in Regnum promotus est Balduinus alter, Comes Edesse. Quo eodem anno nobiles viri decem, duce Hugone Pagano, Religionem militarem Templariorum instituerunt, sic denominatorum a vicinia Templi Salomonis; juxta quod primam sibi habitationem constituerunt ex Regis & Patriarchæ concessionem: quorum institutum fuit, itinera ad sanctam civitatem perducuntia suis armis custodire tuta ab incurfibus & infidelibus, atque prædonum peregrinis infestationem. His regulam scripsit S. Bernardus Claravallensis Monasterii Abbas. Horum insignem gestamen fuit rubra crux candida vesti assuta, Gerardo autem Hospitalario successit nobilis Gallus Raimundus a Podio, qui Ordinem Hospitaliariorum reddidit quoque militarem, erexitque in Regularem cum astrictione ad tria religiosa vota, scriptisque commodam ad hoc institutum regulam, quam subinde diversi Pontifices maximi sua approbatione munierunt. Primus salutatus est Ordinis minister Raimundus a Podio, sub cujus moderamine Ordo iste grandia sumpsit hominum & opum incrementa. Huic credita sunt præcipua Christianæ Religionis adversus Mahumetanos propugnacula, primum Acon seu Prolemais, deinde Rhodus, postremo Melita insula. Quem ad scopulum vastissima illa Turcarum potentia semel & iterum allisa est.

CONCILIIUM ENHAMENSE in Angliâ circa Chr. ann. 1010.

1. Nitum fuit Joanne XVI. Pontifice circa Christi ann. 1010. sub Anglorum Rege Aetredo, presedente Archiepiscopo Eboracenâ.

2. Can. XI. præcipitur de censu Romæ debito, seu denario sancti Petri, ut quotannis ad festum sancti Petri ad Vincula persolvatur. Censum eundem confirmat in suis legibus Ecclesiasticis sanctus Rex Eduardus c. 10. ut a singulis patribus familias per singulas domos pendatur: sed si quis plures habet domos, pro illa solvat, quam inhabitat. Jam inde a Domini ann. 740. Angliæ Occidentalibus Rex Ina id tributum in honorem sancti Apostolorum Principis singulis Regni sui domibus indixerat. Anno deinde 775. Osa Marcorum sive Orientalium Anglorum Rex par tributum, missis Roma quaestoribus exolvendum, suis subditis præscripsit. Anno deinde 1213. Joannes, vulgo sine terra cognominatus, ut ab eo-

Concilium Aurelianense, & Salegustadiense.

CONCILIIUM SALEGUSTADIENSE

Anni 1022.

1. Salegustadium est Castrum, aut vicus in Provincia Moguntia, quo convenere ad Synodum Archiepiscopus Moguntinus, alique plerique Germaniæ Praefules, quos inter eminebat Burchardus Episcopus Vormatiensis, doctrina, vitæque sanctitate clarus, qui & Concilium istud suis Decretorum libris intexit; initum fuit anno salutis 1022. sub Benedicto Papa VIII. Imperante Germanis Henrico primo, Franciæque regnante Roberto,

5. Can. VIII. Decretum est, ut nemo gladium in Ecclesiâ portet, Regali tantum excepto.

Can. IX. Statuit etiam sancta Synodus, ut mala consuetudo, qua jam apud omnes pene inolevit, omnino prohibeatur, id est, quod colloquia sua in atrio alicujus Ecclesiæ constituunt habenda, & tunc ea in ipsa maxime exercent Ecclesiâ, ubi orationes & Divina tantum fieri agunt officia.

Can. XII. Statutum est etiam, ut aedificia laicorum, que Ecclesiis adjuncta sunt, auferantur, & nulla in atrio Ecclesiæ ponantur nisi tantum Presbyterorum.

2. Can. XIII. Item decretum est, ut nullus laicorum alicui Clerico suam commendet Ecclesiâ præter consensum Episcopi: sed cum suo mittat Episcopo, vel ejus Vicario, ut probetur, si scientia, aetate & moribus talis sit, ut sibi populus Dei commendetur.

Fuerat hoc idem in Concilio Viennensi statutum sub Formoso Papa. & Eudone Francorum Rege anno 892. cujus can. 4. ita sancit: ut nemo secularium Ecclesiâs dare vel offerre absque consilio & voluntate Episcoporum, ad quos ipse Ecclesiâ pertinet, præsumat. Et ut nulli census a Presbyteris loco muneris ad introitum, ut dicunt, Ecclesiârum exquirantur, aut vi aliqua extorqueantur. Eadem de Patronis Ecclesiârum iteravit Concilium Bituricense anni 1031. can. 22.

3. Can. XVIII. Quia multi tanta mentis suæ saltantur stultitia, ut in aliquo capitali crimine inculpatis poenitentiam a Sacerdotibus suis accipere nolint, in hoc maxime consili, ut Romani ex quibus Apostolicis omnia sibi dimittant peccata: sancto visum est Concilio, ut talis indulgentia illis non proficiat, sed prius juxta modum delicti poenitentiam sibi datam a suis Sacerdotibus implerent, & tunc Romam ire, si velint, ab Episcopo proprio licentiam & litteras ad Apostolicum ex eisdem rebus deferendas accipiant.

His adhuc temporibus perstabat antiqua publicarum poenitentiarum disciplina, & diuturna communionis Eucharisticæ suspensio, cum austeris jejuniis, aliisque corporis animique afflictionibus conjuncta juxta admissionem delictorum gravitatem. Neque oblitterata erat omnino avita illa observantia, ne in ullis Ecclesiis admittentur fideles, nisi essent priorum Episcoporum litteris formatis præmuniti. Cumque sub deterrimis Pontificibus, quales paullo ante videbamur Romanam in sedem intrusos, veterum Canonum vis aut elanguisset, aut obsolevisset, Patres in istud Concilium convenientes Canonem istum pia intentione moti ediderunt. Eadem mente sanctus Cyprianus Carthagenensis de Confessoribus Christi, quos Deciana persequutio in carceres, exagantia, & metalla protrulerat, graves querimonias formaverat, eo quod nimia libellorum indulgentiarum facilitate canonicarum poenitentiarum vigorem nimis indidrete relaxarent, & peccatores seu lapsos non satis purgatos, ad factorum participationem festinantius admitti postulerent, ut ex ipsius multis epistolis liquet. Unde occasionem sumpsit Felicissimus Cypriano implacabiliter intentus, falso pietatis prætextu, exitiosum schisma adversus eum concitandi. Ultimis demum sæculis, prevalente Christianorum inertia, disjectisque canonum poenitentiarum repagulis, cum spes nulla superesset pristinum usum restituendi compulsa est Ecclesiâ ad mitiora remedia recurrere; quod faciunt Medici in agris hominibus, quorum vident consertatas vires, & efficaciorum medicaminum incapaces. Querimonia ista de recurrentibus Romam pro peccatorum graviorum remissione, inconsulto proprio Episcopo, renovata post decennium fuit in Lemovicensi Concilio, in quo Patres communi consensu sess. 2. hæc dixerunt, furem, an injuria, ipsi viderint, non enim iudicium hic iungo nostrum:

Non nostrum inter eos tantas componere lites.

CONCILIIUM AURELIANENSE

Ann. 1017.

1. Sedente in Romana Cathedra Benedicto Papa octavo, Christi Salvatoris anno 1017. qui fuit Regni Roberti vigesimus, deprehensa fuit nefaria Secta, quæ sensum ut cancer in Regno Franciæ serpebat, de qua scribunt Glaber Rodolphus Historici suæ lib. 3. cap. 8. Ademarum Monachus, & Commentarii Auctor, quem ex Archivis Cœnobii Sancti Petri in Valle prope Carnutum in lucem edidit Lucas Decherius tom. 2. Spicilegii. Fanatica quædam mulier Itala in Galliam pestem hæc invexerat, duos quoque magni nominis Sacerdotes scientia & apparenti virtutum specie insignes, & apud Regem & aule Proceres gratia proventus Lisoium & qui Reginae Constantiæ erat a Confessionibus, Stephanum Heribertum, & Theodatium Ecclesiæ Aurelianensis Canonicum Cantorem, sapientia & Religionis exultatione, & in pauperes magnificentia celebres, illustrii Caecodemum ostentis ita demeraverat, ut de Uno Trinque Deo fidem abægerent, mundum, qualem nunc videmus, ab æterno extitisse crederent, nullam voluptatum carnalium pertimescendam esse in altera vita poenam, nulla iisdem laboribus & arumnis pro virtute susceptis premia reservari persuasum habebant, nocturnos etiam Conventus cum mulieribus celebrarent, in quibus Dæmon se visibilem exhibebat: ipsi vero cum mulieribus dato signo absque ullo conflaginitatis discrimine, candelis extinctis congregabantur, partus vero ex nefario congressu editos post octavam diem igne crudeliter cremabant, eorumque cineres pro Eucharistia venerabiliter aservabant, atque in Communionem & in Viaticum suis gregalibus impertiebantur. Magna vero sollicitudine cavebant, ne secta sua aliis quam sodalibus innotesceret. Hujus tamen fatalitatis fama percrebuit, religiosissimum Regem Robertum post accuratam perquisitionem movit ad indicendum Aurelianis Concilium, ut hæc tanta pernicies extirparetur. Multum laboratum est, ut rei suspecti convincerentur, qui tandem post multiplices iudificationes confessi, nulla ratione adduci potuerunt, ut a suscepto errore resisterent. Theodati ante triennium mortui cadaver e tumulo erutum fuit. Lisoius & Heribertus Sectæ principes cum aliis duodecim, cum in obstinatione persistèrent, solemniter rito de gradu Ecclesiastico dejecti. Regiæque potestati traditi sunt, quæ vivos flammis cremari iussit: at illi Dæmonis arte seducti se ignibus applicari velle jactabant, nihil damni se inde sensuros asseverantes, seseque ultro licitoribus & carnificibus offerrebant. Tum Regina, quæ in Concilio Regi Roberto ab hora prima diei ad vespem usque assederat, extra Basilicæ valvas progressa, ne concursu populi executio sententiæ interturbaretur, occurrenti Heriberto baculi, quem manu tenebat, extremitate, oculum confodit. Cumque extra urbem adducti accenso rogo acerrime præter spem a se conceptam cruciantur, se arte diabolica pessime deceptos vociferabantur, se hæctenus de DEO male sensitse, ideoque se temporalibus & mox æternis ignibus esse cruciandos. His auditis multi circumstantium humanitatis sensu conati sunt, si quos possent ab ignibus eripere, ut spatium eis poenitentia salutaria indulgeretur, sed vindices flamma illorum accessum prohibuerunt, & desperantes reos absumperunt.